

Na osnovu čl. 13. stav 1. tačka e) i 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17) i člana 8. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ 2022. godine, donijela je

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI
CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICE SA DJECOM

Član 1.

U Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 38/14 – Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18 i 52/21) u Glavi VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM, naziv Odjeljka: "1. Dodatak na djecu" mijenja se i glasi: "1. Dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja".

Član 2.

U članu 132. stav 1. mijenja se i glasi:

"Nezavisno od prava na dječiji dodatak propisanog u Zakonu o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 52/22) (u daljem tekstu: Zakon o materijalnoj podršci), ovim zakonom, dijete, odnosno porodica koji imaju prebivalište u Kantonu najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva, ostvaruju sljedeća prava:

- pravo na dodatak na djecu,
- dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja.

U stavu 2. iza riječi: "ostvariti" dodaje se riječ: "dijete".

Član 3.

Čl. 133., 134. i 135. brišu se.

Član 4.

Član 136. mijenja se i glasi:

Član 136.

Pravo na dodatak na djecu bez obzira na prihode, pripada djetetu bez jednog ili oba roditelja, te porodici:

- u kojoj jedan od roditelja ili dijete ima utvrđen invaliditet od najmanje 90%,

- koja ima dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju, što se dokazuje pravosnažnim rješenjem donijetim u skladu sa pravilnikom koji propisuje utvrđivanje preostale sposobnosti i razvrstavanju djece i omladine ometene u psiho-fizičkom razvoju,
- koja ima dijete oboljelo od karcinoma, šećerne bolesti, leukemije, TBC, celijakije, kronove bolesti, ulceroznog kolitisa, hepatitisa B i C, epilepsije ili dijete sa poremećajem autističnog spektra,
- čiji je jedan od roditelja korisnik stalne novčane pomoć.

Pravo na dodatak na djecu bez obzira na prihode, pripada porodici koja ima troje ili više djece.

Iznos dodatka na djecu za djecu, odnosno porodicu utvrđuje Kantonalno ministarstvo i ne može biti manji od 7 % prosječne plaće.

Iznos dodatka na djecu za djecu, odnosno porodicu iz stava 1. ovog člana se uvećava za 50 % iznosa dodatka na djecu za svako dijete.

Iznos dodatka na djecu za djecu, odnosno porodicu iz stava 2. ovog člana se uvećava za 10 % iznosa dodatka na djecu za svako dijete.”

Član 5.

Član 137. mijenja se i glasi:

“Član 137.

Dodatak na djecu pripada djetetu do navršenih 18 godina.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, djeci koja su ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju, dodatak na djecu pripada za vrijeme školovanja i osposobljavanja za život i rad, a najkasnije do navršenih 26 godina.

Dodatak na djecu isplaćuje se i za vrijeme dok je dijete iz stava 2. ovog člana, usljed bolesti ili liječenja, spriječeno da izvršava obaveze u školi, a najkasnije do navršenih 26 godina.”

Član 6.

Čl. 138., 139. i 140. brišu se.

Član 7.

Član 141. mijenja se i glasi:

“Član 141.

Pod uslovima za ostvarivanje prava na dječiji dodatak propisanim u Zakonu o materijalnoj podršci, djeca kojima nakon navršene 18. godine prestane pravo na dječiji dodatak, imaju

pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ukoliko nastave redovno školovanje na nekoj od visokoškolskih ustanova na području Bosne i Hercegovine.

Pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja se finansira iz Budžeta Kantona Sarajevo i ne može biti manji od iznosa dječijeg dodatka iz Zakona o materijalnoj podršci.

Pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje djetetu koje:

- u toku studija izgubi više od jedne godine na visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završetka jedne školske godine upiše više od jednom istu godinu na drugoj visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završenog školovanja na visokoškolskoj ustanovi upiše školovanje istog stepena.

Dijete koje ostvari pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja dužno je da u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 30. septembra do 15. novembra tekuće godine, nadležnom općinskom organu uprave dostavi dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava na dječiji dodatak.

Ukoliko dijete ne dostavi dokaze iz stava 4. ovog člana u propisanom roku, pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje sa 31. oktobrom tekuće godine.”

Član 8.

Član 142. briše se.

Član 9.

Član 144. mijenja se i glasi:

“Član 144.

Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja teku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje ovih prava.

Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje djetetu koje stupa u brak ili sticanjem potomstva.”

Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ne priznaje se djeci koja su smještena u ustanove dječije i socijalne zaštite.”

Član 10.

U članu 145. iza riječi: “djecu” dodaju se riječi: “ili dječiji dodatak”.

Član 11.

U Glavi VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM, u nazivu Odjeljka 2. iza riječi: "djeteta", dodaju se interpunkcijski znak "zarez" i riječi: "dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta".

Član 12.

U članu 148. st. 2., 3. i 4. brišu se.

Član 13.

Iza člana 150. dodaje se novi član 150 a. koji glasi:

“Član 150 a.

Žena-majka u radnom odnosu koja ostvari pravo na naknadu plaće ženi-majci u skladu sa ovim zakonom, ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade plaće ženi-majci utvrđene ovim zakonom.

Ukoliko poslodavac ženi-majci isplaćuje naknadu plaće koja je manja od prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu, žena-majka ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u visini razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i naknade plaće ženi-majci koju isplaćuje poslodavac.”

Član 14.

U članu 153. iza stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3. koji glase:

“Žena-majka iz stava 1. ovog člana koja ostvari pravo na naknadu plaće ženi-majci ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade umjesto plaće iz stava 1. ovog člana.

Žena-majka iz stava 1. ovog člana pravo na naknadu plaće ženi-majci i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta ostvaruje najduže do navršene 3. godine djeteta.”

Član 15.

Član 155. mijenja se i glasi:

“Član 155.

Žena-majka u radnom odnosu koja rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porodiljskog odsustva, ima pravo na naknadu plaće ženi-majci i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta za period utvrđen propisima o radu.”

Član 16.

U Glavi VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM, naziv Odjeljka: "3. Novčana naknada nakon porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu" mijenja se i glasi: "3. Novčana pomoć nezaposlenoj porodilji i dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta".

Član 17.

Član 156. mijenja se i glasi:

“Član 156.

“Nezaposlena porodilja, ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, pod uvjetom da ona ili otac djeteta imaju prebivalište najmanje godinu dana u Kantonu Sarajevo, odnosno boravište najmanje godinu dana pod uvjetom da ima status raseljene osobe.

Izuzetno od člana 6. ovog zakona, nezaposlena porodilja strana državljanica kojoj je aktom nadležnog organa odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini i ispunjava uvjete u pogledu prebivališta u Kantonu Sarajevo, ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta.

Dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta nezaposlenoj porodilji isplaćuje se najduže godinu dana od dana porođaja.”

Član 18.

Član 157. mijenja se i glasi:

“Član 157.

Pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koju ostvaruje nezaposlena porodilja, ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane pomoći propisane Zakonom o materijalnoj podršci.”

Član 19.

Član 158. briše se.

Član 20.

Član 159. mijenja se i glasi:

“Član 159.

Nezaposlena porodilja koja rodi mrtvo dijete ili dijete umre u toku korištenja prava na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji ili prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, ima pravo na iznos novčane pomoći nezaposlenoj porodilji utvrđen Zakonom o materijalnoj podršci i dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta u trajanju od 45 dana nakon smrti djeteta.

U slučaju smrti nezaposlene porodilje za vrijeme porođaja ili u toku ostvarivanja prava na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji ili dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta, otac djeteta ima pravo na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta.”

Član 21.

Iza člana 159. dodaje se novi član 159 a. koji glasi:

“Član 159 a.

Iznos prava na dodatnu pomoć za porodilju koja je u radnom odnosu i porodilju koja nije u radnom odnosu utvrđuje se instrukcijom iz člana 13. stav 3. ovog zakona, a na osnovu posljednjeg statističkog podatka Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.”

Član 22.

U članu 170. iza alineje 13. dodaju se nove alineje 14. i 15. koje glase:

“-dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja,
-dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta.”

Dosadašnje alineje 14. do 24. postaju alineje 16. do 26..

Prelazna odredba

Član 23.

U cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organi su dužni po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i donijeti rješenja o prestanku prava, odnosno ostvarivanju prava iz ovog zakona.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Instrukciju iz člana 13. stav 3. ovog zakona Ministarstvo će donijeti u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24.

Ovlašćuje se Zakonodavno pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Drugi novi prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Kantona Sarajevo”, a primjenjivaće se od 01.11. 2022. godine.

Broj: _____
_____ 2022.godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Skupštine Kantona Sarajevo
Elvedin Okerić

O B R A Z L O Ž E N J E

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

I – PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama čl. 13. stav 1. tačka e) i 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo prema kojima federalna vlast i Kanton Sarajevo imaju zajedničke nadležnosti za oblast socijalne politike, s tim da Kanton Sarajevo razrađuje institute i finansira ono što je federalnim propisom okvirno utvrđeno.

Kanton Sarajevo ima pravo utvrđivati politiku, donositi i provoditi zakon u oblasti socijalne politike.

Osim ustavnog osnova, za donošenje ovog zakona osnov je i član 8. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 4/09 i 40/18), prema kojem nadležna tijela kantona uređuju djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine je usvojio Zakon o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federaciji Bosne i Hercegovine", broj: 52/22) (u daljem tekstu: Zakon o materijalnoj podršci) koji je stupio na snagu 09.07.2022. godine.

Članom 45. ovog zakona propisano je da je obaveza kantona da u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donesu svoje propise i opšte akte iz oblasti podrške porodicama s djecom koje će uskladiti sa ovim zakonom i kojima će utvrditi i druga prava iz predmetne oblasti.

Iz ovih razloga Ministarstvo za rad, socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo je prišlo izmjenama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 38/14-Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18 i 52/21) kako bi se isti uskladio sa Zakonom o materijalnoj podršci.

Napominjemo da su Zakonom o materijalnoj podršci, prestale primjene odredbi čl. 87. do 96. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18), te odredba člana 53. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 19/17), te je vezano i za ove propise trebalo izmijeniti i uskladiti Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Želimo istaći da je Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom propisivao pravo na dodatak na djecu koji ostvaruju djeca i porodica, a Zakon o materijalnoj podršci je propisao dječiji dodatak koji ostvaruju djeca. Stoga je ovo ministarstvo u ovom zakonu, moralo s jedne strane pratiti Zakon o materijalnoj podršci, a s druge strane omogućiti da zbog specifičnosti korisnika u jednom dijelu ostavimo i dalje dodatak na djecu kao pravo koje ostvaruje dijete i porodica.

Zakonom o materijalnoj podršci propisano je da djeci koja ostvaruju pravo na dječiji dodatak, ovo pravo prestaje sa navršениh 18 godina, a da može trajati najduže još 12 mjeseci. Iz ovoga proizilazi da djeca koja su završila srednju školu, nakon navršениh 18, odnosno 19 godina gube ovo pravo bez obzira da li su nastavili redovno školovanje na nekoj od visokoškolskih ustanova.

Iz ovih razloga u Prijedlogu Zakona je predviđeno da će djeca koja imaju najmanje godinu dana prebivalište u Kantonu Sarajevo, nakon završetka srednje škole moći ostvarivati pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja na visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa uslovima utvrđenim Zakonom o materijalnoj podršci. Ovo pravo će se finansirati iz Budžeta Kantona Sarajevo u iznosu koji ne može biti manji od iznosa dječijeg dodatka iz

Zakona o materijalnoj podršci, što je iznos dječijeg dodatka utvrđen Zakonom o materijalnoj podršci i služice djeci koja su lošijeg socijalnog statusa i žele da nakon srednje škole nastave redovno školovanje, kao jedan vid stipendiranja. Vidljivo je da je iznos dječijeg dodatka za studente značajno uvećan. Pri tome je u zakonu definisano da se djetetom smatra i lice koje nakon navršene 18. godine nastavi redovno školovanje na nekoj visokoškolskoj ustanovi.

Takođe, Zakonom o materijalnoj podršci kao korisnici dječijeg dodatka nisu obuhvaćene kategorije djece i porodice koje su Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Kantona Sarajevo ostvarivala pravo na uvećani dodatak na djecu, koji se odnosio na djecu bez oba ili jednog roditelja, porodice koja imaju dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju, porodicu u kojoj je jedan od roditelje invalid, porodicu koja ima dijete oboljelo od karcinoma, šećerne bolesti, leukemije, TBC, celijakije, kronove bolesti, ulceroznog kolitisa, hepatitisa B i C, epilepsije ili djecu sa poremećajem autističnog spektra, čiji je roditelj korisnik stalne novčane pomoći, te porodicu sa troje i više djece. Napominjemo da su ove kategorije pravo na dodatak na djecu ostvarivale u uvećanom iznosu i bez obzira na imovinski, odnosno prihodovni cenzus.

Stoga je u Prijedlogu Zakona predloženo da ove kategorije i dalje ostvaruju pravo na dodatak na djecu bez obzira na prihode i u iznosu koji ne može biti manji od 7 % prosječne plaće iz kantonalnog Zakona i uvećava se za porodice sa troje ili više djece za 10%, a za ostale kategorije za 50% ovog osnovnog iznosa dodatka na djecu. Na ovaj način su ova djeca, odnosno porodice kroz ovaj zakon dodatno zaštićena, jer ostvarivanje dodatka na djecu ne zavisi od činjenice da li je dijete već ostvarilo pravo na dječiji dodatak u skladu sa Zakonom o materijalnoj podršci. Takođe Prijedlogom Zakona su djeca sa invaliditetom koja su kroz inkluziju nastavila školovanje dodatno zaštićena do 26. godine.

Važno je istaći da se kod utvrđivanja iznosa prava na ime dječijeg dodatka i dodatka na djecu po Predloženom Zakonu otvara mogućnost da se u svakom momentu intervencijom Vlade Kantona Sarajevo i ovog ministarstva kroz instrukciju kao provedbeni akt ovog zakona, mogu uvećati novčani iznosi za ova prava.

Nadalje, u Zakonu o materijalnoj podršci je propisano da novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji ostvaruje porodilja koja nije u radnom odnosu u iznosu od 55% najniže plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđene u skladu sa odredbama Zakona o radu, a trenutno iznosi 298,65 KM, dok je novčana pomoć nezaposlenoj porodilji prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Kantona Sarajevo trenutno 996,00 KM.

Kako je dakle postojala obaveza da se Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Kantona Sarajevo uskladi sa Zakonom o materijalnoj podršci, imajući u vidu da je novčana pomoć u Kantonu mnogo veća od utvrđene u Zakonu o materijalnoj podršci, to je nezaposlenu porodilju koja ima prebivalište u Kantonu Sarajevo trebalo zaštititi u pogledu visine novčane pomoći. Stoga je u cilju navedenog, propisano da će nezaposlene porodilje prema Prijedlogu Zakona, iz Budžeta Kantona Sarajevo ostvarivati pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta kao novo pravo u ovom zakonu. Visina novčanog iznosa ovog prava će se utvrđivati u visini razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane pomoći prema Zakonu o materijalnoj podršci. Na ovaj način će uvođenjem prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Kantona Sarajevo, iznos novčanih davanja za nezaposlenu porodilju biti izjednačen sa iznosom novčane pomoći koji je utvrđen Skupštinskim amandmanima na 47. Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo održane 28.12.2021. godine (novčana pomoć ne može biti manja od prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu – trenutno 996,00 KM).

Kako porodilje ne bi nakon porođaja ostvarivale prava po ovom osnovu na različit način, u zavisnosti od toga da li se radi o zaposlenoj ili nezaposlenoj porodilji, to je u Prijedlogu Zakona izvršena izmjena i kod prava na novčanu naknadu za zaposlenu porodilju, na način da je takođe predviđeno pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, dakle

identično kao kod nezaposlenih porodilja. Novčana naknada za zaposlene porodilje ostvaruje se u iznosu 60% prosječne plaće u Kantonu Sarajevo utvrđene u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Kantona Sarajevo. Kako bi zaposlene porodilje nastavile ostvarivati isti iznos novčanih davanja ka do sada, to je kao i za nezaposlene porodilje predloženo da se na iznos novčane naknade dodaje i dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta koja se dobije izračunom razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade utvrđene ovim zakonom.

Treba istaći da je prema ovom zakonu vezano za propise o radu, ženi majci koja radi sa polovinom radnog vremena omogućeno da za pola radnog vremena kad ne radi dobija novčanu naknadu na koju se plaćaju doprinosi i poreske obaveze i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, s tim da u skladu sa propisima o radu ova prava ostvaruje najduže do navršene 3. godine djeteta.

Takođe je zadržana i zaštita zaposlene i nezaposlene porodilje koja rodi mrtvo dijete ili dijete umre prije isteka porodiljskog odsustva, odnosno korištenja prava na novčanu pomoć.

Iznos prava na dodatnu pomoć utvrđuje se instrukcijom iz člana 13. stav 3. ovog zakona, na osnovu objavljenog statističkog podatka Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

Pravo na dodatnu pomoć isplaćuje se iz Budžeta Kantona Sarajevo.

Na kraju treba istaći bitnu činjenicu, da obim prava koje su djeca i porodilje ostvarivale u Kantonu Sarajevo kroz Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom prije stupanja na snagu Zakona o materijalnoj podršci, nije predloženim zakonom ni u jednom segmentu umanjen, već su zadržana i unaprijeđena zakonska rješenja na osnovu kojih je zaštita ovih osjetljivih kategorija građana u Kantonu Sarajevo cijenjena kao visoka, te da je započeta pronatalitetna politika u Kantonu Sarajevo nastavljena i kroz ovaj zakon.

U zakonu je predviđeno i da su u cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organi dužni po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i donijeti rješenja o prestanku prava, odnosno ostvarivanju prava iz ovog zakona

Predviđeno je da će se postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončati po odredbama ovog zakona.

Kako bi se što ranije stvorile pretpostavke za primjenu ovog zakona i kako korisnici ne bi bili uskraćeni za mogućnost podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz Zakona, utvrđeno je da je instrukciju iz člana 13. stav 3. ovog zakona Ministarstvo dužno donijeti u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisano ja i da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivaće se od 01.11. 2022. godine. Razlog za utvrđivanje ovog datuma kao početka primjene ovog zakona leži u činjenici da Zakon o materijalnoj podršci počinje da se primjenjuje 09.10.2022. godine, tako da je nemoguće sa tim datumom izračunati visinu iznosa prava koja prestaju da se primjenjuju i prava čija primjena počinje po ovom zakonu, te je jedino ispravno bilo da se zakon počne primjenjivati sa 01.11.2022. godine, da bi se izbjegla mogućnost da korisnici budu oštećeni.

Kako bi se realizovala obaveza Kantona Sarajevo iz člana 45. Zakona o materijalnoj podršci da u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu navedenog zakona donese svoje propise i opšte akte iz oblasti podrške porodicama s djecom koje će uskladiti sa Zakonom o materijalnoj podršci i kojima će utvrditi i druga prava iz predmetne oblasti, za donošenje

ovog zakona postoji neodložna obaveza, a imajući u vidu da su neka prava u Zakonu promijenila naziv, da se uslovi za ostvarivanje pojedinih prava nisu promijenila, da se u odnosu na broj članova Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ne radi se o obimnom zakonu i ne radi o složenom zakonu, to se predlaže da Skupština Kantona Sarajevo u skladu sa članom 158. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 41/12-Drugi novi prečišćeni tekst, 15/03, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20 i 14/20) ovaj zakon razmatra u skraćenom postupku.

Prijedlogu ovog zakona predhodile su konsultacije koje su provedene sa općinskim organima uprave, koje vezano za ostvarivanje ovih prava provode postupke u prvom stepenu.

Smatrajući da postoje opravdani razlozi za donošenje ovog zakona, predlažemo Skupštini Kantona Sarajevo da isti donese u predloženom tekstu.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Članom 1. utvrđeno je da se u Glavi VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM, naziv Odjeljka: "1. Dodatak na djecu" mijenja i glasi: "1. Dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja"

Članom 2. utvrđeno je da nezavisno od prava na dječiji dodatak propisanog u Zakonu o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine, ovim zakonom, dijete, odnosno porodica koji imaju prebivalište u Kantonu Sarajevo najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva, ostvaruju sljedeća prava:

- pravo na dodatak na djecu,
- dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja.

U stavu 2. iza riječi: "ostvariti" dodaje se riječ: "dijete".

Članom 3. utvrđeno je da se čl. 133., 134. i 135. brišu.

Članom 4. utvrđeno je da pravo na dodatak na djecu bez obzira na prihode, pripada djetetu bez jednog ili oba roditelja, te porodici:

- u kojoj jedan od roditelja ili dijete ima utvrđen invaliditet od najmanje 90%,
- koja ima dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju, što se dokazuje pravosnažnim rješenjem donijetim u skladu sa pravilnikom koji propisuje utvrđivanje preostale sposobnosti i razvrstavanje djece i omladine ometene u psiho-fizičkom razvoju,
- koja ima dijete oboljelo od karcinoma, šećerne bolesti, leukemije, TBC, celijakije, kronove bolesti, ulceroznog kolitisa, hepatitisa B i C, epilepsije ili dijete sa poremećajem autističnog spektra, Pravo na dodatak na djecu bez obzira na prihode, pripada porodici koja ima troje ili više djece. Iznos dodatka na djecu utvrđuje Kantonalno ministarstvo i ne može biti manji od 7 % prosječne plaće.

Iznos dodatka na djecu iz stava 2. ovog člana se uvećava za 50 % iznosa dodatka na djecu za svako dijete.

Iznos dodatka na djecu iz stava 3. ovog člana se uvećava za 10 % iznosa dodatka na djecu za svako dijete."

Članom 5. utvrđeno je da dodatak na djecu pripada djetetu do navršenih 18 godina.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, djeci koja su ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju, dodatak na djecu pripada za vrijeme redovnog školovanja, a najkasnije do navršenih 26 godina.

Dodatak na djecu isplaćuje se i za vrijeme dok je dijete iz stava 2. ovog člana, usljed bolesti ili liječenja, spriječeno da izvršava obaveze u školi, odnosno na visokoškolskoj ustanovi, a najkasnije do navršenih 26 godina.

Članom 6. utvrđeno je da se čl. 138., 139. i 140. brišu.

Članom 7. utvrđeno je da djeca kojima u skladu sa Zakonom o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o materijalnoj podršci) nakon navršenih 18 godina prestane pravo na dječiji dodatak, a nastavila su redovno školovanje na nekoj od visokoškolskih ustanova, imaju pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja, pod uslovima propisanim u Zakonu o materijalnoj podršci, a u Kantonu Sarajevo imaju prebivalište najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na dodatak za djecu.

Pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja se finansira iz Budžeta Kantona Sarajevo i ne može biti manji od i ne može biti manji od iznosa dječijeg dodatka iz Zakona o materijalnoj podršci.

Pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ne pripada djetetu koje:

- u toku studija izgubi više od jedne godine na visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završetka jedne školske godine upiše više od jednom istu godinu na drugoj visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završenog školovanja na visokoškolskoj ustanovi upiše školovanje istog stepena.

Dijete koje ostvari pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja dužno je da u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 30. septembra do 15. novembra tekuće godine, nadležnom općinskom organu uprave dostavi dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava na dodatak na djecu.

Ukoliko dijete ne dostavi dokaze u propisanom roku, pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje sa 31. oktobrom tekuće godine.

Članom 8. utvrđeno je da se član 142. briše.

Članom 9. utvrđeno je da pravo na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja teče od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje ovog prava.

Dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja i dodatak na djecu prestaje djetetu koje stupa u brak ili sticanjem potomstva. Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ne priznaje se djeci koja su smještena u ustanove dječije i socijalne zaštite.

Članom 10. utvrđeno je da se u članu 145. iza riječi: “djecu” dodaju riječi: “ili dječiji dodatak”.

Članom 11. utvrđeno je da se u Glavi VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM, u nazivu Odjeljka 2. iza riječi: “djeteta”, dodaju interpunkcijski znak “zarez” i riječi: “dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta”.

Članom 12. utvrđeno je da se u članu 148. st. 2., 3. i 4. brišu.

Članom 13. utvrđeno je da žena majka u radnom odnosu koja ostvari pravo na naknadu plaće u skladu sa ovim zakonom, ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade umjesto plaće utvrđene ovim zakonom. Ukoliko poslodavac ženi-majci isplaćuje naknadu plaće ženi-majci koja je manja od prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu, žena-majka ima pravo na dodatnu pomoć za brigu i njegu djeteta u visini razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i naknade plaće ženi-majci koju isplaćuje poslodavac.

Članom 14. utvrđeno je da žena-majka koja radi pola radnog vremena, ima pravo na dodatnu pomoć koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade umjesto plaće iz stava 1. ovog člana, a pravo na naknadu plaće ženi-majci i dodatnu pomoć ostvaruje najduže do navršene 3. godine djeteta.

Članom 15. utvrđeno je da žena majka u radnom odnosu koja rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porodijskog odsustva, ima pravo na novčanu naknadu umjesto plaće i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta za period utvrđen propisima o radu.

Članom 16. utvrđeno je da se u Glavi VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM, naziv Odjeljka: "3. Novčana naknada nakon porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu" mijenja i glasi: "3. Novčana pomoć nezaposlenoj porodilji i dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta.

Članom 17. utvrđeno je da nezaposlena porodilja ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, pod uvjetom da ona ili otac djeteta imaju prebivalište najmanje godinu dana u Kantonu Sarajevo, odnosno boravište najmanje godinu dana pod uvjetom da ima status raseljene osobe. Izuzetno od člana 6. ovog zakona, žena majka strana državljanica kojoj je aktom nadležnog organa odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini, ispunjava uvjete u pogledu prebivališta u Kantonu Sarajevo i koja nije u radnom odnosu ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta. Dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta ženi majci koja nije u radnom odnosu isplaćuje se najduže godinu dana od dana porođaja.

Članom 18. utvrđeno je da dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta za nezaposlenu porodilju ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane pomoći propisane Zakonom o materijalnoj podršci.

Članom 19. utvrđeno je da se član 158. briše.

Članom 20. utvrđeno je da nezaposlena porodilja koja rodi mrtvo dijete ili dijete umre u toku korištenja prava na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji ili dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, ima pravo na iznos novčane pomoći nezaposlenoj porodilji utvrđen Zakonom o materijalnoj podršci i dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta u trajanju od 45 dana nakon smrti djeteta. U slučaju smrti žene majke porodilje koja nije u radnom odnosu za vrijeme porođaja ili u toku ostvarivanja prava na novčanu pomoć ili dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, otac djeteta ima pravo na novčanu pomoć i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta.

Članom 21. utvrđeno je da se mjesečni iznos prava na dodatnu pomoć za porođilju koja je u radnom odnosu i porođilju koja nije u radnom odnosu utvrđuje instrukcijom iz člana 13. stav 3. ovog zakona, na osnovu posljednjeg statističkog podatka Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

Članom 22. utvrđeno je da se u članu 170. iza alineje 13. dodaju nove alineje 14. i 15. koje glase:

“-dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja,

-dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta.”

Dosadašnje alineje 14. do 24. postaju alineje 16. do 26..

Članom 23. utvrđeno je da su u cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organi dužni po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i donijeti rješenja o prestanku prava, odnosno ostvarivanju prava iz ovog zakona. Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona. Instrukciju iz člana 13. stav 3. ovog zakona Ministarstvo će donijeti u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članom 24. utvrđeno je da se ovlašćuje Zakonodavno pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Drugi novi prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Članom 25. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Kantona Sarajevo”, a primjenjivaće se od 01.11. 2022. godine.

IV – FINANSIJSKI OKVIR ZAKONA

Za provođenje ovog zakona potrebna su dodatna sredstva u iznosu 2.422.630,08 KM na godišnjem nivou.